

KAPITOLA 1

Úvod do práva životního prostředí

(Základní pojmy, prameny, ústavní základy a principy)

STUDIJNÍ CÍLE

Po prostudování této kapitoly praktika, učebnice (kapitoly 1–5) a absolvování prvního semináře a přednášek by studenti měli být schopni:

- Vysvětlit základní pojmy: životní prostředí, ochrana životního prostředí, právo životního prostředí, environmentální politika, udržitelný rozvoj a jejich vzájemné vazby.
- Shrnout ústavní základy práva životního prostředí, vysvětlit, které ústavní principy se promítají do práva životního prostředí (výhrada zákona, právo na samosprávu atd.), a využít těchto principů při aplikaci a interpretaci zákonné a podzákonné úpravy v oblasti práva životního prostředí a při řešení konkrétních případů.
- Popsat hierarchii pramenů práva životního prostředí a na konkrétních případech vyhodnotit kolize různých druhů pramenů práva.
- Vyjmenovat principy práva životního prostředí na národní, evropské i mezinárodní úrovni, vysvětlit jejich obsah a význam pro interpretaci právních norem, interpretovat právní normy v souladu s principy práva životního prostředí, v konkrétní situaci identifikovat principy, které jsou navzájem v kolizi.

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (zejména čl. 7, čl. 99–105);
- usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (zejména čl. 11, čl. 35);
- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí;
- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí;
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon);
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení);
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení);

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád;
- zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

KLÍČOVÁ SLOVA

právo, životní prostředí, ochrana životního prostředí, právo životního prostředí, environmentální politika, udržitelný rozvoj, veřejný zájem, právní princip, prevence, předběžná opatrnost, znečišťovatel platí, právo na příznivé životní prostředí, odpovědnost státu, odpovědnost původce

AKTIVITA

Prameny práva životního prostředí

Výjděte ze svých znalostí z teorie práva, z ústavního práva a práva EU, případně z příslušných učebnic a do následujícího prostoru znázorněte prameny práva životního prostředí v jejich vzájemných vazbách a vztazích.

AKTIVITA

Ústavní základy

Následující tabulka obsahuje základní ustanovení Ústavy ČR, která vymezují jednání státu a orgánů veřejné moci na jedné straně a jednání jednotlivých fyzických a právnických osob či jejich skupin (např. spolků založených dle občanského zákoníku). Do tabulky doplňte ústavní povinnosti státu a orgánů veřejné moci ve vztahu k ochraně životního prostředí a veřejného zdraví, dále pak konkrétní ústavně zaručená práva a svobody jednotlivých osob, současně však také ústavní povinnosti k ochraně životního prostředí.

<p>STÁT ORGÁNY VEŘEJNÉ MOCI</p>	<p>JEDNOTLIVÉ SOUKROMÉ OSOBY ČI JEJICH SKUPINY</p>
<p>Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní. (čl. 2 odst. 1 Ústavy)</p> <p>Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. (čl. 2 odst. 3 Ústavy)</p>	<p>Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. (čl. 2 odst. 4 Ústavy)</p> <p>Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. (čl. 4 odst. 1 LZPS)</p>
<p>Ústavní povinnosti:</p>	<p>Ústavně zaručená práva a svobody:</p>
	<p>Ústavní povinnosti:</p>

PŘÍPADOVÁ STUDIE

Beskydský medvěd

Medvěd hnědý (*Ursus arctos L.*) je z mezinárodního pohledu mimořádně vzácný živočich, který je ohrožen vyhynutím. Podle české legislativy patří medvěd hnědý mezi kriticky ohrožené živočichy (tj. nejpřísnější stupeň ochrany) a je chráněn také podle evropských předpisů na ochranu přírody. Jak uvádí webové stránky o velkých šelmách: „[P]oslední medvěd v Čechách byl zastřelen v roce 1856 na Šumavě, zatímco zástřely původních beskydských medvědů jsou známy z let 1822, 1860, 1876, 1885, 1886, 1887, 1890. K prvnímu opětovnému výskytu na území ČR došlo v letech 1970–1972, kdy byl 1 kus zjištěn na Stolové, severně od Kněhyně na území Moravskoslezských Beskyd. Začátkem 80. let bylo v této oblasti zaznamenáno více případů pozorování medvědů a ti zde dokonce i několikrát přezimovali. Po roce 1983 se medvědi zdržovali jen v málo osídlené lesnaté oblasti hraničící se Slovenskem a přes téměř každoroční výskyt byli jen zřídka pozorováni. K dalšímu oživení migrací došlo na přelomu 80. a 90. let.“⁸

V České republice je výskyt medvěda hnědého pouze ojedinělý a je omezen na lokalitu v Moravskoslezských Beskydech, kam se nejčastěji zatoulá ze sousedního Slovenska. Na Slovensku je naopak populace medvědů hnědých odhadována na 600–750 kusů. Kvůli škodám, které medvědi způsobují na hospodářských zvířatech a na včelích úlech, je již řadu let povolován odstřel medvěda na základě výjimky, kterou uděluje na žádost *Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky* po posouzení této žádosti *Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky* (ŠOP SR).

Na jaře 2019 proběhly v českých médiích zprávy, že do Beskyd přišel nový medvěd, později se zjistilo, že jde o celou medvědí rodinu se dvěma medvíďaty. Jedno z medvíďat začalo podnikat i za denního světla odvážné výlety do blízkosti lidských obydlí. Výskyt medvědů bedlivě sledují ochránci přírody ze spolku *Medvědi vítáni, z. s.*, který založili v roce 2017 nadšenci do velkých šelem. Monitorují pohyb medvědů i škody, které způsobí, a snaží se komunikovat s poškozenými chovateli, s úřady i médií, aby se nešířily nepravdivé zprávy. Jsou ale novým uskupením, tak je nikdo moc nebere vážně.

Marek Spurný farmaří v malé obci na Vsetínsku, chová ovce, věnuje se včelaření. Jeden večer zaslechne podivné zvuky z pastviny, a tak se vydá zkontrolovat stádo. Lekne se, protože spatří medvěda, jak z jeho pozemku utíká směrem k lesu. Když kontroluje stádo, zjistí, že medvěd roztrhal dvě ovce. Ráno pak zjistí, že mu někdo, pravděpodobně medvěd,

⁸ Dostupné na: <http://www.velkeselmy.cz/medved-rozsireni>

zničil včelín, který má postavený na kraji lesa, na hranici svého pozemku. Hned kontaktuje starostku obce Janu Novákovou a informuje ji o tom, že v obci řádil medvěd. Starostka se obrátí na krajský úřad a žádá jej o urychlené řešení situace s medvědem. Aby jej přesvědčila k rychlému řešení, zmíní, že se obává i o bezpečnost obyvatel obce, protože medvěd už málem napadl farmáře Spurného. Úředník Petr Pospíšil z odboru ochrany přírody krajského úřadu starostku Novákovou uklidňuje, že situaci mají pod kontrolou, mají v terénu ochránce, kteří medvědy sledují, a poradí jí, že poškození farmáři mohou žádat o odškodnění.

Během následujících dvou týdnů roztrhá medvidě ještě deset ovcí. Starostce Novákové dojde trpělivost a obrátí se na TV Nova, kterou pravidelně sleduje, aby u nich o řádění medvěda natočila reportáž. V reportáži je medvidě vyliceno jako krvelačná bestie, která ovce netrhá z hladu, ale pro zábavu. Zazní i varování, aby obyvatelé okolních obcí nevycházel po setmění ze svých domovů. Starostka v reportáži vyzve hejtmana kraje, aby se situace urychleně řešila odstřelem medvěda.

Protože se chystají krajské volby, hejtman se rozhodne využít celou situaci pro získání popularity. Okamžitě kontaktuje ředitele krajského úřadu, se kterým chodí na golf, aby svému podřízenému z odboru ochrany přírody Petru Pospíšilovi uložil udělit na žádost obce povolení k odstřelu medvěda. Petr Pospíšil nechce přijít o svou práci, tak pokyn ředitele splní, včetně příkazu, že do řízení nesmí být přibrány žádné spolky.

Spolek *Medvědi vítáni, z. s.*, je zhrozen mediální kampaní proti medviděti a jeho členové se rozhodnou do situace vložit. Domluví si schůzku s Petrem Pospíšilem na krajském úřadě, kde mu prezentují všechny informace a snaží se jej přesvědčit, aby odstřel nepovolil. Petr Pospíšil ale reaguje vyhybavě, protože má své pokyny. Spolek *Medvědi vítáni, z. s.*, nemá právníka, tak nezjistí, že by se do řízení o povolení odstřelu mohl podle § 70 zák. o ochraně přírody a krajiny přihlásit jako účastník řízení se všemi procesními právy, včetně práva podat odvolání. Rozhodnutí o povolení výjimky odstřelit zvláště chráněného živočicha s kritickým stupněm ohrožení nabude právní moci. Hned následujícího dne je medvidě vystopováno a celá medvědí rodina je odstřelena.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

1. Zamyslete se nad tím, jak důležitý je přístup k relevantním informacím pro efektivní právní ochranu životního prostředí.
2. Využijte Úmluvu Evropské hospodářské komise OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuskou úmluvu), kterou najdete v příloze tohoto praktika, a z preambule této úmluvy

vyberte argumenty pro zapojení veřejnosti do rozhodování v ochraně životního prostředí. Zamyslete se nad rolí spolků (bývalých občanských sdružení) v ochraně životního prostředí a nad výhodami a nevýhodami spojenými s prosazováním ochrany životního prostředí prostřednictvím spolku.

3. Na Slovensku se ochraně velkých šelem aktivně věnuje Lesoochranárske zoskupenie VLK, které se pravidelně účastní správních řízení, v nichž se povoluje odstřel medvědů i vlků. Účastenství v povolovacích řízeních však nejsou zárukou toho, že při rozhodování je náležitě zvážena i ochrana chráněných druhů, jedinou možností tak je soudní ochrana. V roce 2007 požádalo Lesoochranárske zoskupenie VLK soud o přezkum všech povolení odstřelu medvěda a soud rozhodl, že byla všechna vydaná v rozporu se zákonem. Příklad Lesoochranárskeho zoskupenia VLK se již dvakrát dostal před Soudní dvůr EU (rozhodnutí ve věcech C-240/09 a C-243/15). Vyhledejte si oba rozsudky a shrňte, o co v nich jde. Jakou roli hraje v ochraně životního prostředí právo EU?

Poznámky:

.....

.....

.....

.....

.....

PŘÍPADOVÁ STUDIE

Libkovické dilema

Libkovice jsou malá obec v severozápadních Čechách. Mají celkem 146 občanů, převážně starších lidí, jejichž rodiny žijí v Libkovicích již několik generací. Vesnice je obklopena lesy, poli a loukami. Pod územím Libkovic se však nachází ložisko hnědého uhlí.

Jistá těžářská společnost (Coal Invest, s. r. o.) má zájem ložisko hnědého uhlí vytěžit. Pozemky, které jsou potřebné pro vytěžení ložiska, jsou ze 45 % ve vlastnictví obce Libkovice. Investor kontaktuje obecní zastupitelstvo s nabídkou, že obecní pozemky odkoupí. Všem 5 zastupitelům nabídne vilu s bazénem na okraji nedalekého velkoměsta, pokud schválí prodej obecních pozemků investorovi a pokud přesvědčí dva občany obce, kteří vlastní zbývajících 55 % potřebných pozemků, aby je investorovi rovněž prodali.

Zastupitelé nakonec prodej obecních pozemků schválí i přes odpor občanů, kterým se nepodařilo vyhlásit v obci místní referendum.

S vidinou vilek na okraji velkoměsta se zastupitelé snaží přesvědčit také pana Františka a pana Jaromíra, aby své pozemky investorovi prodali. Jaromír je 75letý farmář, jehož rodina v Libkovicích již několik generací hospodaří. Jaromír se záměrem investora nesouhlasí. Jeho farma není v natolik dobrém stavu, aby si z případného prodeje mohl koupit důstojné bydlení. Jaromír navíc ani po změně životního stylu netouží, je v Libkovicích šťastný. Protože Jaromír neví, jak zabránit investorovu záměru, kontaktuje svého známého, právníka pana Josefa, který působí jako úředník na odboru životního prostředí městského úřadu v nedalekém městě B., a prosí jej o informace a o pomoc. Josef Jaromírovi oficiální cestou a včas na jeho žádost o informace odpoví, že investor má prozatím všechna potřebná povolení a že v této věci nemůže nic dalšího udělat.

Františkovi je 43 roků, je svobodný a pracuje v nedalekém městě B. jako skladník. Také se mu v Libkovicích líbí, ale život na vesnici mu připadá poněkud nudný, takže by se za určitých okolností přestěhování jinam nebránil. Zastupitelé jej osloví s nabídkou investora vyměnit jeho nemovitosti za panelákový byt 2+1 na sídlišti v městě B. František po nedlouhém váhání nabídku přijme a své nemovitosti převede na investora.

Zastupitelé udělají stejnou nabídku také Jaromírovi, ten ji však rezolutně odmítá. Zastupitelé svůj nátlak na Jaromíra stupňují a snaží se jej všemožnými způsoby zastrašovat. Jednoho dne se opět vydají na jeho farmu a snaží se jej přinutit, aby na nabídku přistoupil. Jaromír vytáhne na jednoho ze zastupitelů, který jej osočuje, vidle a ze samého zoufalství jej pobodá. Daný zastupitel o pár dní později podlehně následkům zranění. Jaromír je odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 10 let. Investor nakonec získá i Jaromírovy pozemky a zahájí povrchovou těžbu ložiska. Všichni občané Libkovic jsou nuceni se odstěhovat a obec Libkovice zaniká.

ODKAZY

Ke skutečnému příběhu Libkovic zhlédněte následující videa:

- **Domy stojí na uhelném dědictví, které už zničilo řadu obcí.** *Česká televize. Domáci, 23. 1. 2015*, dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1496434-domy-stoji-na-uhelnem-bohatstvi-ktere-uz-znicilo-radu-obci>
- **Libkovice.** *Česká televize. Ztracené adresy, 5. 6. 2019*, dostupné na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10318042579-ztracene-adresy/411235100191007-libkovice/>
- **Zánik Libkovic dokumentoval známý fotograf Ibra Ibrahimovič, fotky z demolice Libkovic** dostupné na: <http://www.ibraphoto.net/galerie-libkovice.html>

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

1. Nerostné bohatství, které v ČR tvoří ložiska vyhrazených nerostů (tzv. výhradní ložiska), je dle § 5 odst. 2 horního zákona (zákon č. 44/1988 Sb.) ve vlastnictví státu. Jaké výhody a nevýhody má taková koncepce vlastnictví nerostných surovin?
2. Co jsou to tzv. těžební limity a kdo o jejich zavedení, příp. prolomení rozhoduje?
3. Jaká základní práva mohou být v případě Libkovic dotčena? Jaké veřejné zájmy opatření v případě Libkovic sleduje? Jakým postupem lze střet základních práv a veřejných zájmů v popsané situaci vyhodnotit a s jakým výsledkem?
4. V informačním systému EIA si najdete záměr „Pokračování hornické činnosti – I. etapa Doly Bílina 2019–2035“ (kód záměru MZP471) a v dokumentech, které najdete zveřejněné k tomuto záměru, vyhledejte, jak bude záměrem dotčeno životní prostředí Libkovic.

Poznámky:

.....

.....

.....

.....

.....

PŘÍPADOVÁ STUDIE

Přehrada za každou cenu

Velká Ves je malou obcí na Bruntálsku, žije zde 274 obyvatel. Obec se nachází v údolí a je doslova obklopena lesy a loukami. Údolím protéká říčka Vrbovka. Po druhé světové válce bylo původní německé obyvatelstvo vysídleno a do obce přišli noví obyvatelé z celé republiky. Věnovali se stejně jako původní obyvatelstvo převážně zemědělství a lesnictví, někteří dojížděli za prací do blízkého města do továren. Obec v krásném prostředí podhůří Jeseníků a přitom v blízkosti města byla ideálním místem pro život. Nad obcí ale desítky let visí „Damoklův meč“ spočívající v plánech na výstavbu přehrady.

O výstavbě přehrady v tomto místě se uvažovalo několikrát v průběhu historie, vždy v reakci na povodně nebo v rámci širších vodohospodářských plánů (např. stavba dunajsko-oderského kanálu). V roce 1923 byl zpracován první konkrétní projekt, ten ale nebyl z důvodů ekonomické krize ve 30. letech 20. století realizován. V roce 1960 byla v obci

z důvodů plánů na výstavbu přehrady vyhlášena stavební uzávěra – lidé nejen že nemohli stavět nové domky, ale ani rekonstruovat ty stávající. V roce 1963 bylo dokonce zakázáno pohřbívat na místním hřbitově. Naději lidem z Velké Vsi přinesla změna režimu, ale ne na dlouho.

V červenci 1997 Velkou Ves stejně jako stovky dalších obcí na Moravě postihly ničivé povodně. Znovu se začalo uvažovat o výstavbě přehrady, která by před povodněmi měla ochránit cca 6 000 přímo ohrožených obyvatel. Plány na výstavbu nezastavila ani ekonomická krize. V roce 2008 o realizaci protipovodňové přehrady ve Velké Vsi rozhodla vláda a vyčlenila pro tuto stavbu 425 milionů Kč. Investorem velkoveské přehrady je státní podnik (Povodí). Přehrada pak byla v roce 2011 zakotvena do krajského územního plánu, tzv. zásad územního rozvoje (ZÚR).

Zátopa budoucí přehrady je již z 98 % majetkově vyřešena. Zbývající 2 % nemovitostí jsou ve vlastnictví obce a dvou rodin – Novotných a Příkrylových. Novotní se do Velké Vsi přistěhovali v roce 2005, paní Novotná zde zdělila domek se zahradou po své babičce. S manželem Michalem mají šest dětí. Ve Velké Vsi farmaří a žijí z prodeje produktů, které sami vypěstují. Z Velké Vsi se stěhovat nechtějí, jsou zde spokojeni. Michal byl v letech 2006–2010 místostarostou. Když starosta, kterému pomáhal, zemřel, odešel Michal z politiky a od té doby se věnuje farmaření. Je také aktivistou, s výstavbou přehrady se nechce smířit, neustále plánuje protestní akce, připravuje petice a stížnosti, rozesílá znepokojivé zprávy z obce do médií. Kvůli obnovené hrozbě výstavby přehrady se Michal v komunálních volbách v roce 2018 opět dostal do zastupitelstva, kde hodlá prosazovat odpor proti přehradě.

Druhou rodinou jsou Příkrylovi, kteří ve Velké Vsi žijí již několik generací, byli jednou z mála českých rodin, které zde bydlely už před druhou světovou válkou. Josef Příkryl je ve Velké Vsi od voleb v roce 2010 starostou a je v zásadě proti přehradě, ale je unavený z tlaku, který musí snášet.

Právník Pavel Starý je zaměstnancem státního podniku a je pověřen vyjednáváním s vedením obce. Vedení obce odmítá nejen změnu územního plánu, ale i prodej klíčových pozemků ve vlastnictví obce. Pavel se snaží je přesvědčit, že svým odmítavým postojem může obec promarnit 400 milionů korun ze státních dotací na rozvoj obce, pokud nezačne komunikovat s vodohospodáři a úřady. Pavel je zoufalý ze starostovy zarputilosti, tolik by si přál dokázat svému šéfovi v podniku, že vyjednávání dovede úspěšně do konce. Rozhodne se tak využít při jednání se starostou Příkrylem důvěrné informace o studiu starostovy dcery Ilony, které by ji mohly vážně zdiskreditovat (Ilona byla Pavlovou spolužačkou na právnické fakultě). Starosta pod tlakem na místě podepíše smlouvu na

prodej svých i obecních pozemků. Na zasedání zastupitelstva tento krok prezentuje tak, že by stejně došlo k vyvlastnění nevykoupených pozemků (obecních, rodiny Novotných i Přikrylových), a přesvědčuje všechny přítomné, že udělal, co je nejlepší pro obec. Michal Novotný starostovi opouje a vyčítá mu, že zlikvidoval obec. Starosta reaguje vyhybavě a hned po zasedání spěchá domů.

Michal Novotný boj nevzdává a zorganizuje v obci místní referendum. Obecní pozemky jsou již prodané, tak zvolí variantu otázky, ve které se zastupitelstvo zavazuje neschválit územní plán či jeho změnu, která by zakotvila přehradu. Jakýkoliv stavební záměr musí být v souladu s územním plánem. Územní plán každé obce ze zákona schvaluje její zastupitelstvo a realizuje tím své ústavně zaručené právo na samosprávu. Velká Ves má územní plán z roku 1996, ve kterém přehrada není zakotvena. Územní plán obce však musí být v souladu s krajským územním plánem, ve kterém přehrada zakotvena je, a tak je územní plán Velké Vsi od roku 2011 v rozporu s krajskými ZÚR. Zastupitelstvo Velké Vsi odmítá územní plán změnit nebo přijmout nový územní plán s odkazem na výsledek nedávného místního referenda, kdy k hlasování přišlo z 220 osob 77 (nejnižší potřebný počet) a 55 hlasů bylo pro návrh, aby obec nezakotvila do svého územního plánu přehradu, 21 hlasů bylo proti, jeden hlas byl neplatný.

Pořizovatelem územního plánu pro Velkou Ves je ze zákona Městský úřad v Bruntále. Protože stavební zákon ukládá všem obcím, aby do konce roku 2022 přijaly nové územní plány, rozhodnou se na městském úřadě zahájit pořizování nového územního plánu Velké Vsi, aby do konce roku 2022 stihli pořádit všechny územní plány obcí, které patří do jejich působnosti. Úředníci příslušného odboru tak učiní na příkaz starostky města Bruntálu, paní Jany Hajné, která je sestrou Pavla Starého.

ODKAZY

Ke skutečnému příběhu přehrady zhlédněte následující videa:

- **Plánovaná přehrada na řece Opavě.** *Česká televize. Nedej se, 18. 5. 2014*, dostupné na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/414235100161004-planovana-prehrada-na-rece-opave>
- **Slezská Harta.** *Česká televize. Zatopené osudy, 20. 7. 2019*. Podobný příběh obcí zatopených kvůli výstavbě přehrady Slezská Harta v seriálu *Zatopené osudy*, dostupné na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10169746290-zatopene-osudy/408235100191013-slezska-harta/>

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

1. Příběh Velké Vsi je v mnohém podobný příběhu Nových Heřminov, kde jsou plány na výstavbu přehrady stále aktuální. Vyhledejte si rozhodnutí správních soudů (č. j. 79 A 6/2013-173 a č. j. 2 As 46/2014-79) a Ústavního soudu (sp. zn. I. ÚS 178/15⁹) a po jejich přečtení se zamyslete nad významem podávání námitek a připomínek v průběhu pořizování územního plánu (zde zásad územního rozvoje).
2. Po přečtení rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaného výše (č. j. 2 As 46/2014-79), popř. nálezu Ústavního soudu ve věci tzv. regublin (sp. zn. III. ÚS 3817/17¹⁰) uveďte, za jakých podmínek může být zasaženo do práva obce na samosprávu.
3. Ve Velké Vsi proběhlo podobně jako v Nových Heřminovech místní referendum. Stalo se tak již v roce 2008. Je současné zastupitelstvo vázáno výsledkem místního referenda z roku 2008, přestože složení tehdejšího zastupitelstva bylo jiné (komunální volby se konaly v letech 2010, 2014 a 2018)?
4. Jaké jsou v ČR podmínky pro vyvlastnění? Na základě kterého právního předpisu by bylo možné vyvlastňovat pro účely výstavby vodní přehrady?

Poznámky:

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. *Co jsou to právní principy a jaké funkce v právu plní?*
2. *Kteří z českých a zahraničních právních teoretiků se zabývali či zabývají právními principy? Vyjděte přitom z knihy Metodologie nalézání práva od F. Melzera (kapitola II, oddíl 3 Principy a pravidla¹¹) a shrňte hlavní závěry z příslušného oddílu knihy.*

⁹ K tomu blíže VÍCHA, Ondřej. Ústavní soud zamítl ústavní stížnost obce Nové Heřminovy. *České právo životního prostředí*, roč. XVIII., č. 4, 2018 (50), s. 100–113.

¹⁰ K tomu blíže MÁCHA, Aleš. Ústavní soud dal „regublinám“ šanci. *České právo životního prostředí*, roč. XIX., č. 3, 2019 (53).

¹¹ MELZER, Filip. *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 45–69.